

Slovenski dom

Štev. 8.

V Ljubljani, sreda 12. januarja 1938.

Leto III.

Razgovori italijanskih, avstrijskih in madžarskih državnikov v Budimpešti so končani:

Razmerje držav Rimske zveze do Podonavja

Budimpešta, 12. jan. o. Razgovori med državami takozvane Rimske zveze se bodo danes v Budimpešti končali. O njih bo izšlo zvečer uradno poročilo. Kakor trdijo v madžarskih političnih krogih, je glavni del razgovorov veljal madžarskim odnosom do držav Male zveze, zlasti Romunije in Jugoslavije. Za sporazum med Madžarsko in tema državama si zelo prizadeva Italija, ki bo zastavila ves svoj vpliv pri novi romunski vladi, da bo Romunija sklenila z Madžarsko sporazum o manjšinah. Uspeh razgovorov v Budimpešti je bil, da so madžarski politiki zdaj v načelu pripravljeno pogajati se z Romunijo.

Sklenili so, da Rimske zveze ne bodo razširili na druge evropske države. Prav tako tudi ni Italija zahtevala od Madžarske in Avstrije, da bi pristopila k takozvani protikomunistični zvezi. Zdi se pa, da je prišlo do večjega sklepa glede stališča držav Rimske zveze do nacionalistične Španije in da bosta Avstrija in Madžarska priznali generala Franca ne samo dejansko, marveč tudi formalno, kakor so to storile Nemčija, Italija

in Japonska.

Napol uradni glasovi pravijo, da so zastopniki treh držav v Budimpešti prišli po dolgi in tehtni razgovorih do sporazuma o vseh važnih zadevah, ki se tičejo držav Rimske zveze.

Razpravljali so o splošnem položaju v Evropi in vseh perečih vprašanjih ter poslednjih važnih mednarodnopolitičnih dogodkih. Posebno izbrpno so proučili še vprašanja, ki se nanašajo na Podonavje in Zvezo narodov.

Konferenca je ves čas potekala v popolnem soglasju in v skladu z duhom rimskih protokolov. Konferenca je vsekakor nov dokaz, da se rimski sporazum vsestransko točno izvaja in da povoljno vpliva na razvoj odnosov med prizadetimi tremi državami. Hkratu pa služijo tem državam tudi kot osnova, na kateri lahko soglasno razvijajo svojo mednarodno politiko za obče sožitje in sodelovanje v Evropi.

Madžarsko časopisje piše o tem sestanku in pravi, da srednjeevropskih vprašanj ni mogoče reševati brez Madžarske. Zato je bilo potrebno,

da se države rimskega sporazuma porazgovore o splošnih oblikah za reševanje podonavskega vprašanja, ki je politično in gospodarsko. Gospodarska vprašanja v tej zvezi so: nova ureditev trgovskih odnosov med podonavskimi državami, trgovski sporazum med državami Rimske zveze in podonavskimi državami ter sodelovanje pri gospodarski organizaciji Abesinije.

Budimpešta, 12. jan. AA. (Stefani) Madžarski listi še vedno poudarjajo važnost peštanske konference. »Pester Lloyd« piše med drugim, da pomenijo izjave grofa Ciana nov dokaz velikega prijateljstva in italijanskega razumevanja Madžarske. Madžarska ne bo nikoli pozabila, s kakšno toploto je Mussolinij zmerom nastopil v njeno korist. Madžarska si je tudi s svoje strani popolnoma v vesti svojih obvez. List izreka prepričanje, da bo peštanska konferenca vnovič pokazala, da je sporazum med podpisanci rimskih protokolov neporušljiv in da bo mnogo pripomogel k miroljubni obnovi podonavske Evrope.

Vesti 12. januarja

Italija bo poslala v Nemčijo 30.000 kmečkih delavcev, ker Nemčiji primanjkuje poljskega delavstva.

Novo delovno uredbo pripravlja francoska vlada, s katero bodo uvedli obvezna uradna razsodišča v delovnih sporih.

Skupina nemških industrijcev potuje po Italiji in si ogleduje vse važnejše italijanske industrijske naprave.

Pri padcu argentinskega vojaškega letala, s katerim se je ubil sin predsednika republike, je našlo smrti, kakor poročajo zadnje vesti, še osem in ne samo šest višjih častnikov, kakor smo pisali včeraj.

Požar je izbruhnil v poslopju avstrijskega poslaništva v Bukarešti. Zdi se, da ga je nekdo podtaknil.

Uporni Arabci so ubili blizu Hebrona v Palestini angleškega znanstvenika Starkeya, ki se je bavil z izkopavanjem zgodovinskih ostankov.

Grški kralj je ob poroki prestolonaslednika daroval za siromake 200.000 drahem, prestolonaslednik pa 100.000.

25.000 dolarjev nagrad je dala vlada ameriške zvezne države New Jersey ljudem, ki so pomagali najti morilca, ki je vzel življenje sinčku glasovitega letalskega rekorderja polkovnika Lindberga.

Francoski notranji minister je dal včeraj dolgo izjavo, v kateri pravi, da je vlada zdaj dobila vse voditelje znane kapucarske zarote in s tem rešila republiko, ki so ji kapucarji baje pripravljali konec. Podobne izjave je minister dal že pred dveh mesecem, ko se je ta zadeva začela.

Turška zbornica je zavrnila zakonski načrt, po katerem bi bil prepovedan prihod vsem Judom v Turčijo. Vlada bo sestavila nov zakon, ki bo natančno določal, koliko Judov sme priti v Turčijo in kakšnim pogojem bodo morali zadostiti. Ta zakon je bil potreben zaradi bega romunskih Judov.

Angleška zračna sila se je lani podvojila, če jo primerjamo s predlanskim letom.

Devet ljudi je zgorelo v potniškem letalu, ki je treščilo na tla blizu mesteca Basemana v severnoameriški Montani.

Romunija hoče biti gospodar v svoji hiši in ne mara priti v oblast Judov, tako pišejo bukreštanski listi z ozirom na ugovor, ki sta ga v korist Judov vložila francoski in angleški poslanik v Bukarešti.

Sovjetska Rusija oborožuje Litvo, tako trdijo Poljaki, ki jih to oboroževanje sosednje države, če že ne skrbi, pa vsaj močno draži.

Govoru poljskega zunanjega ministra o zunanji politiki njegove države pripisuje evropsko časopisje velik pomen in pravi, da je prinesel precej jasnosti o bodočem ravnanju Poljske v Evropi.

Po vsej Šleziji je zapadel zelo visok sneg, tako da je večina prometnih ter. brzozajnih zvez pretrganih. Sneg je prinesel odjuga zadnjih dni.

Tretja šolska ladja nemške vojne mornarice bo danes začela poskusne vožnje. Zgradijo te ladje za šolarje nemških pomorskih častnikov pričča, da se hočejo Nemci tudi na morju oborožiti tako kakor so bili pred vojno.

Pokroviteljstvo nad nemškimi kulturnimi organizacijami v CSR je prevzel predsednik republike dr. Beneš.

Predsednik nemške vlade, general Göring, bo v kratkem potoval v tujino na svoje priljubljene politične love. Kam, še ni natančno določeno, gotovo pa bo med temi love odšel tudi na Poljskem.

Vesela dogodka na holandskem dvoru, ki ga vsa država pričakuje z veliko nepotrpečljivostjo, ne bo, kakor uradno poročajo, pred enim ali dvema tednoma.

O boju proti mednarodnemu komunizmu bodo baje razpravljali na prihodnji seji Zveze narodov v Ženevi. Tako trdijo dunajski listi, ki dostavljajo, da ni treba pričakovati od ženevske ustanove, katere članica je tudi Rusija, nobenega odločnega sklepa.

Mraz in kužne bolezni v Sanghaju so v enem tednu pobrale 2200 ljudi. Povečini pripadajo žrtve ubogim kitajskim slojem, ki nimajo ne stanovanj, ne živeža.

1500 romunskih izletnikov se je včeraj peljalo iz Italije čez Slovenijo domov. Izletnike je vodil senator Manuilescu.

Veliko novih cest v Abesiniji grade z veliko naglico in bodo končane še pred začetkom deževne dobe. Ceste so vse asfaltirane ter preneso tudi najtežji vojni promet. S tem bodo Italijani zvezali vsa važnejša abesimska središča med seboj.

Odstop voditelja poljske narodne fronte, polkovnika Koca, je vzbudil po vse državi veliko pozornost, čeprav trdi uradno poročilo, da je polkovnik odstopil zaradi slabega zdravja.

Danski zunanji minister je obiskal švicarskega zveznega predsednika Motha in se z njim razgovarjal o skupnem nastopu Švice in severnih držav pri Zvezi narodov.

Združene države bodo lahko napovedale vojno brez splošnega ljudskega glasovanja, kakoršno je zahteval zakonski predlog, ki ga je zbornica predložil poslanec Ludloff. Zbornica je predlog odklonila, češ, da bi bilo v primeru zunanje nevarnosti nemogoče izvesti splošno ljudsko glasovanje tako hitro, da bi država nič ne trpela. Vojno bo lahko napovedal predsednik republike po odobritvi zbornice.

Sovjetska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Bukarešti Ostrovskega na odgovor v Moskvo. Ostrovske se ne bo več vrnil v Romunijo. V Moskvi mu najbrž pripravljajo običajno presečenec.

Za predsednika francoske poslanske zbornice so spet izvolili Edvarda Herriota, ki je dobil 418 glasov.

Svetovni judovski kongres, najvišja judovska organizacija, je sprejel na seji v Ženevi resolucijo proti sklepom romunske vlade glede Judov. Resolucijo so poslali Angliji, Franciji, Združenim državam in Zvezi narodov.

16 in pol milijonov brezposelnih imajo Združene države po zadnjih uradnih podatkih, kljub vsem prizadevanjem Rooseveltove vlade.

Italijansko zasedbo Abesinije bo priznala Holandija v kratkem, kakor poročajo iz Amsterdam.

Angleška kraljeva dvojica bo letos obiskala Belgijo, Norveško in Indijo.

Po obisku novega romunskega zun. ministra v Belgradu:

Skupna pot Jugoslavije in Romunije

Belgrad, 12. jan. o. Romunski zunanji minister Micescu je imel včeraj razgovore s predsednikom naše vlade dr. Stojadinovićem. Dr. Stojadinović mu je priredil na čast kosilo, pri katerem sta državnik imela lepe govore. V njih sta podčrtala složno politično sodelovanje med Romunijo in Jugoslavijo, ki se bo po politični spremembi v Romuniji še ojačilo. To sodelovanje narekujejo skupne koristi in skupne nevarnosti obeh držav. Zvečer je o teh razgovorih izšlo uradno poročilo, ki pravi:

Pri obisku Nj. eks. Istrata Micesca v Belgradu 11. januarja je prišlo do podrobne izmenjave mnenj med nj. eks. dr. Stojadinovićem, predsednikom vlade in zunanjim ministrom kraljevine Jugoslavije, in zunanjim ministrom kraljevine Romunije. V teh razgovorih sta mogla oba ministra ugotoviti svojo popolno soglasje glede vseh vprašanj, tako glede vprašanj, ki se tičejo razmerja med Romunijo in Jugoslavijo, kakor glede tistih, ki se nanašajo na splošni politični položaj, posebno na sodelovanje obeh držav v Mali in Balkanski zvezi. Dr. Stojadinović in Micescu sta po končanih razgovorih izrekla vročo željo, da se tudi v bodoče

nadaljuje to sodelovanje v istem duhu medsebojnega zaupanja in prijateljstva.

Romunski zunanji minister Micescu, ki je včeraj imel s predsednikom jugoslovanske vlade dr. Stojadinovićem dva sestanka, je po večerji, ki je bila njemu na čast prirejena na romunskem poslaništvu, odšel iz Belgrada s svojim spremstvom ter nadaljuje pot v Ženevo. Na bližnjem se zasedanju ZN bo Micescu zastopal države Male

Sklepi japonskega kronskega sveta:

Boj Kitajcem, dokler ne odnehajo!

London, 12. jan. AA. Reuter poroča iz Tokia: Japonski kronski svet se je sestel včeraj v cesarskem dvoru. Predsedoval mu je mikado. Svet je končal svoja posvetovanja ob 15. Izvedlo se je, da je potrdil sklepe ministrskega sveta, da se strmo glavi protijaponska vlada na Kitajskem, če ne spremeni Cankajškova vlada svojega protijaponskega stališča in ne dokaže svoje iskrenosti. Sklep vsebuje tudi vojaške in politične ukrepe, ki naj uresničijo japonske cilje, pravi sporočilo agencije Domei o seji kronskega sveta.

Pariz, 12. jan. AA. (DNB) Možnost, da Japonska napove vojno Kitajski, je izzvala veliko zanimanje francoskega tiska. »Excelsior« piše, da so po sedanjem pravnem stanju tretji imeli pravico podpirati Kitajsko. Če pa bi bila napovedana vojna, tedaj nastane čisto nov položaj, ker ima Japonska močno mornarico, ki bo lahko blokirala kitajsko obalo in tako zmanjšala odpor Kitajske. Presekana bo zveza med Hongkongom in Kantonom. Vidi se, da hoče Japonska sedaj hitro končati vojno s Kitajsko.

»Oeuvre« posebno razglablja vprašanje, kakšno bo stališče Anglije do dogodkov na Daljnem

zvezu. Ministra Micesca je včeraj sprejela tudi Nj. Vel. kraljica Marija.

Sporazum v romunski liberalni stranki

Bukarešta, 12. jan. m. Na sinočnjem sestanku glavnega odbora liberalne stranke, ki jo vodi Bratjanu, je po daljših pogajanjih prišlo do sporazuma med liberalno stranko in njenimi disidenti, ki jih je vodil Bratjanu. Po sinočnjem sestanku se povrnejo v liberalno stranko vsi disidenti, med katere spada tudi bivši ministriški predsednik Tarescu.

vzhodu. List trdi, da je Chamberlain imel dolg telefonski pogovor z Edenom, ki se sedaj mudi na francoski rivieri. V slučaju vojne napovedi bi se Eden takoj vrnil v London.

Cankašek na fronti

Hankov, 12. jan. O. Maršal Cankajšek je danes naglo odpotoval proti Lunghaju ob lunghajski železniški progi. Kakšnega pomena je to njegovo potovanje na fronto, kljub vsemu poizvedovanju, drže v strogi tajnosti. Sumijo pa, da nameravajo Kitajci izvesti na vseh frontah ofenzivo.

Sanghaj, 12. jan. O. Umetsu, namestnik japonskega vojnega ministra je prispel danes z letalom v Peking. Takoj po prihodu je sprejel več odličnih oseb sedanje pekinške vlade. Politiki pripisujejo temu sestanku veliko važnost in pravijo, da je prišel po naročilu vlade, ki se je sedaj odločila za končno stališče napram Kitajski. Nikakor pa se ni moglo zvedeti, kakšni razgovori so bili. Umetsu je bil poveljnik japonske garnizije v severni Kitajski in je leta 1935 podpisal pogodbo med Kitajsko in Japonsko.

Gradbeni minister o svojem proračunu:

Državna gradbena delavnost v prihodnje

Belgrad, 12. januarja. Na seji finančnega odbora je gradbeni minister Stošović obrazložil svoj proračun za leto 1938-39:

Vsi strokovni izdatki po tem proračunu streme za tem, da se zagotovi redno vzdrževanje sedanjih zgradb, zneski za nove zidave so pa skoraj neznatni. Toda iz tega ne gre sklepati, da bo državno gradbeno delovanje zamrlo. Gradbeno ministristvo ima že zdavnaj izdelan program bodočih javnih del. Toda za izvršitev so potrebna znatno večja finančna sredstva, kakor jih morejo dati redni proračunski dohodki. Ta program javnih del obsega tri velike skupine:

1. Gradba modernih cest in vzdrževanje sedanjih cest za motorizirani promet.

2. Vodnotehniška dela za izboljšanje zemljišč. Od uspešne in obsežne izvedbe teh del je odvisno naše bodoče splošno gospodarsko blagostanje. Celi predeli, ki so stalno in po več mesecev na leto pod vodo, se v bodoče ne smejo za dolgo pustiti v takšnem stanju, prav tako je treba skrbeti za

brezvodne kraje, katerih razvoj in napredek ni možen ne v zdravstvenem, ne v gospodarskem pogledu brez vode.

3. V tretjo skupino del spadajo dela, ki so v zvezi s pridobivanjem in razdelitvijo elektrike, pridobljene z vodno silo. Naše reke so velikanska zakladnica električne sile, ki stoji neizrabljena.

Naša naloga je, da neprestano proučujemo vse novosti in izume tehnike, če hočemo dobiti boljše, modernejšie, popolnejše in cenejše zgradbe v naši državi. Toda dokler ne bomo plačevanja novih javnih del uredili na trajnejši in načrtni podlagi — v ta namen sem že izdelal potrebni zakonski osnutek — si moramo prizadevati z vsemi silami, da obvarujemo propadanja vsaj tisto, kar smo si doslej s težavami priborili, kajti na nove zidave ne moremo niti misliti, če ne moremo sedanjih stavb ohraniti v zdravem stanju. Na tej osnovi temelji tudi ta proračunski predlog, o čemer se boste iz nadaljnega izvajanja tudi sami prepričali.

Predmet proračuna gradbenega ministristva za leto 1938-39 znaša skupaj 215.245.536 din. V primeri s proračunom, ki je danes v veljavi, kaže ta proračunski predlog zvišanje za 41.421.591 din. To povečanje se kaže:

1. pri osebnih izdatkih za 4.658.891 din;
2. pri upravnih izdatkih za 2.069.860 din;
3. pri cestah in mostovih (redni izdatki) za 29.518.695 dinarjev in (izredni izdatki) za 2.400.000 din. Vsega skupaj gre za ceste in mostove 31.918.695 din;
4. pri vodnotehniških delih rednih izdatkih za 61.800 din in izrednih za 2.500.000 din; skupaj pri vodnotehniških delih za 2.561.800 dinarjev;
5. pri arhitektonskih delih za 164.500 din;
6. pri državnih dolgovih za 47.845 din.

Politične razprtije v Egiptu še trajajo in potajajo vsebolj zapletene, ker ustanavljajo nekateri ministri sedanje vlade novo nacionalistično stranko.

Za novega francoskega poslanika v Washingtonu so imenovali grofa de Saint Quentin. Poslaniško mesto je bilo prazno šest mesecev, odkar je zapustil Washington sedanjí finančni minister Bonnet.

Strahote vojne v Španiji

60.000 žrtev je bilo pred Teruelom

Salamanca, 12. januarja. o. Glavno poveljstvo nacionalistične vojske poroča, da so strahoviti boji okrog Teruela dosedaj zahtevali čez 60.000 žrtev. Od tega je okrog 25.000 mrtvih, ostali pa so ranjeni.

V zadnjih dneh so rdeči oddelki skušali nacionalistom izrgati položaje, ki so jih zasedli na višinah okrog Teruela, kar se jim pa ni posrečilo in so nacionalisti slej ko prej gospodarili položaja.

V Madridu ni kruha

Madrid, 12. januarja. AA. (Havas.) Zapadel je velik sneg. Prometne zveze v mesto so nemogoče. Vsakdanji obrok kruha (200 gramov) so znižali na polovico. Civilni guverner je izjavil Havasovemu poročevalcu, da bo ta ukrep preklican, kakor hitro dospejo potrebne zaloge živeža v Madrid.

Predsinocnim je prišlo v Madridu do eksplozije, ki je ubila sto oseb in porušila osem blokov hiš. Vzrok eksplozije ni znan.

Nacionalistično poveljstvo je objavilo, da je bil pri železniški postaji v Teruelu odbit napad rdečih. Nacionalistične čete so tudi južno od Lamuele odbile sovražni napad.

Priznanje vojnih pravic gen. Francu

London, 12. jan. AA. Danes dopoldne je imelo predsedstvo odbora za nevmešanje daljšo sejo. Na njej so razpravljali o angleškem kompromisnem načrtu za ureditev španskega problema, ki, kakor znano, določa obnovo in ojačenje nadzorstva okrog Španije, umik tujih prostovoljcev in priznanje vseh vojaških pravic vladi generala Franca.

Josef Hora in Karel Novy

Uspel literarni večer dveh Čehov

Ljubljana, 12. januarja.

Naše občinstvo je sinoči v dramskem gledališču doživelo lep literarni večer, na katerem je spoznalo dva odlična predstavnika češke pesni in proze, Josefa Hora in romanopisca Karla Novyga. Kot upravnik gledališča in kot predsednik Penkluba je ob gostu pozdravil in predstavil občinstvu pesnik Oton Zupančič. Naglasil je, da z njima prihajata k nam mojstra češkega jezika, s katerim nam prinašata tistega duha, ki nas že od časa Karla Hynka Macha izza enega stoletja veže z brati Čehi. Pesnik Josef Hora se je pesniku Otonu Zupančiču zahvalil za tople pozdravne besede in poudaril, da se je šele zdaj izpolnila njegova davna želja, da obišče belo Ljubljano.

O pesniku Josefu Hori je nato govoril dr. Tine Debeljak, ki je očrtal razvoj češke pesni v zadnjih desetletjih, nato pa razčlenil pesniško delo Josefa Hore z idejnega, oblikovnega in umetniškega vidika. V 13 knjižnih pesniških zbirkah si je Josef Hora postavil podobo, ki postaja last češkega naroda; od proletarskega pesnika je šla njegova pesniška pot k pesmi, v kateri je zvenelo vse stvarstvo, sproščeno gmote in vsake teže, kakor na krilih. Geslo pesnika Hore je: imeti krila, krila, zveneti, zveneti in izpeti svojo pesem do kraja. V tem ga ničesar ne ovira. Vzporedno s pesnikom Jiříjem Wolkerjem je bil glasnik socialne pravice v službi proletariata. V tem je pravi dedič tiste romantične pesniške smeri, ki jo je pred stoletjem dal Čehom Karel Hynek Macha. In kakor pred sto leti, tako Ljubljana s spoštovanjem sprejema kot gosta Josefa Hore, ki se je, kakor pesnik Macha tedaj s Prešernom, zdaj pozdravil z našim največjim sedanjim pesnikom Otonom Zupančičem.

Burno pozdravljen je nato stopil na oder Josef Hora in predaval »O duhu češke poezije«. Tu je pokazal pet pesmi pri Čehih, od Karla Hynke Macha pa do danes. Hora je pokazal tudi primer med češkimi in našimi pesniki in poudaril, da označuje tako češke kakor slovenske pesnike

predvsem romantična lirčna nota. Zato čuti, da sta si češka in slovenska poezija tako blizu, da bi ju lahko imenovali stisk dveh bratskih rok.

G. Slavko Jan, član Narodnega gledališča, je nato recitiral več Horovih pesmi v prevodu Tineta Debeljaka in O. Berkopca. Članica Narodnega gledališča Mira Danilova pa je prav tako recitala nekaj proletarskih pesmi v prevodu Mileta Klopčiča. Sam pesnik Josef Hora je recitiral svoj izbrani prevod Zupančičeve »Dumice«.

Čeprav občinstvo ni popolnoma razumelo, je vendar dojemalo melodijo sorodnega češkega jezika.

Po odmoru, v drugi polovici literarnega večera, se nam je predstavil romanopisec Karel Novy. Režiser Narodnega gledališča g. B. Kreft nam je prikazal gibalna češke proze, kateri je v svojih kritikah in člankih pokazal smer pokojni T. G. Masaryk. Karel Novy je glasnik češkega ljudstva, ki je v svojem delu šel vzporedno s časom in zlasti v enem izmed zadnjih romanov »Živeti hočemo« podal žive slike brezposelnosti in bede. Slovenci pozdravljamo v njem glasnika svobodnega duha in demokracije.

O stremiljenih moderne češkoslovaške proze je govoril nato sam Karel Novy. Naglasil je, da je šla češka proza kot glasnica malega zatiranega češkega naroda od Havlička, Němcove, Nerude, Jiraska, Masaryka po poti, ki je kazala k svobodi Čehov. To je bila njena naloga in to nalogo ima tudi danes, da kaže in odpira pot v lepša obzorja. In na tej poti hočemo vztrajati, je poudaril na kraju Karel Novy.

G. Slavko Jan je nato recitiral odlomek iz romana Karla Novyga »Živeti hočemo« v prevodu B. Urbančiča »Pohod brezposelnih«. Tu se nam je odkril Novy kot spreten pisatelj in opazovalec življenja.

Literarni večer je počastilo s svojim obiskom lepo število naših odličnikov z g. banom dr. Markom Nallačnom in prorektorjem dr. Matijo Slavičem ter češkimi konzulom g. Mišovskim na čelu.

Dopoldanski vlak z Rakeka

bi radi dobili spet nazaj

Cerknica, 10. januarja.

Pa bo kdo rekel: »Notranjci pa res niso nikdar zadovoljni. Kar naprej godrnjajo. Ceste jim niso všeč, elektrika ga lomi, saj kar na vsem lepem zvečer za nekaj časa ugasne, pa spet zgori, mrzla zima jih ne zadovoljuje. Kje neki pa jih že spet žuli čevlji?»

Ce kdo pregleda naše prometne razmere, mora žal ugotoviti, da so zelo klaverne. Predvsem železniške. Res je, da z Rakeka v Ljubljano vozi vsak dan kar pet osebnih vlakov. Toda kakšen pa je vozni red? Zjutraj ob 6 odhaja prvi vlak. Vozi delavstvo, dijaštvo in tiste, ki imajo v mestu opravka po raznih uradih. Vse lepo. Saj vlak pride v Ljubljano že ob četrtni uri. Pa pogledajmo, odkod vse se s tem vlakom vozijo ljudje v Ljubljano. Iz Loža in Starega trga pa gori od Sv. Vida. Zadnji imajo do Cerknice, od koder se do Rakeka peljejo z avtobusom, dobri 2 uri hoda. Tisti pa, ki prihajajo iz Rakitne na postajo Preserje, pa še več. Seveda pa stane avto-

bus samo do vlaka več kot pa železniška pot do Ljubljane. Vsak najmanjši opravke, ki ga imajo ti ljudje v Ljubljani, je torej precej drag.

Železniški upravi bi bili prav hvaležni vsi Notranjci, če bi med prvim vlakom ob 6 zjutraj in drugim, ki odhaja z Rakeka šele opoldne, vplejala še en vlak približno ob pol 10 uri. Čemu neki je bil ta vlak ukinitelj, saj prometa na njem ni bilo tako strašno malo. Če bi vlak vozil ob pol 10, bi bil v Ljubljani pred 11. Mnogi bi svojo pot izvršili že dopoldne in bi se vrnili že z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.40. Tako pa morajo čakati zjutraj tri četrt ure, pa dopoldne se tudi vleče kot večnost.

Dostikrat se tudi zgodi, posebno zdaj pozimi, da avtobus ali pa pešci sami ne morejo ob pravem času na postajo. Ni drugega izhoda, kot se vse dopoldne potikati po Rakeku.

Železniško ravnanstvo naj uredi te slabe razmere in naj nam vrne dopoldanski vlak. Izgube z njim menda ne bo imela.

Vodovod v Mozliu

Mozelj, 10. januarja.

S podporo banske uprave in s prihranki vaštanov (100% doklada na vse neposredne davke) se je v preteklem letu začel popravljati vodovod v drugi etapi s tem, da so se položile nove cevi od glavnega rezervoarja do vasi. Za vas samo pa jih je zmanjkalo. Naknadna poplilka novih cevi pa je prispela v začetku decembra. Da bi vodovodni odbor mogel proslaviti dovršitev že o božičnih praznikih, so pričeli z delom 14 dni pred božičem. Do tujak bi bilo vse v redu. Če bi bili zaposlili za izkop kanala zadostno število delavcev, bi bilo delo ob milem vremenu lahko v osmih dnevih opravljeno, tako pa se je zavleklo prav do zadnjih dni pred božičem. Cevi so bile že vložene in poskušali so vodni pritisk. Zaslusli so kanal pred občinskimi uradom ter nekaj najpotrebnejših prehodov, medtem ko je drugod ostalo vse odprto. Nastopil je mraz in cevi so začele pokati. Poškodovanih je dosedaj 15 cevi, koliko pa jih še bo, se bo videlo pozneje. Kdo bo trpel škodo, ki je nastala samo zaradi tega, ker je bilo za delo najeti premalo delavcev. Tako gospodari namreč odbor, ki je bil izvoljen že pred šestimi leti ter si lasti pravico nekakega diktatorja nad vašskimi davkoplačevalci. Nikdo namreč ni bil vprašan, če se strinja s 100% dokladom za popravilo vodovoda in tudi nismo slišali, da je po biranje te doklade oblastvo sploh odobrilo. Račun od popravil iz leta 1932 še do danes ni bil nikomur na vpogled, niti občinski odbor ga ni dobil v odobritev, dasiravno kot tak odgovarja za pravilno uporabo javnih sredstev in prispevkov. Z nič manjšo pravico pa hočemo izvedeti tudi mi davkoplačevalci, koliko denarja, ki smo ga prispevali za javne naprave, je bilo porabljenega. Menda je vodovodni odbor res mnenja, da je z izvolitvijo pred šestimi leti od nas prejel večna diktatorska pooblastila.

6 piñancev napada mirne ljudi

Kranj, 10. januarja.

včeraj dopoldne so pokopali v Stražišču pri Kranju delavca, ki je bil uslužen pri elektrarni Majdič. Pogreba se je udeležilo tudi nekaj tovarišev-delavcev iz Kranja, ki so šli iz pokopališča v gostilno. V gostilni se jim je zdelo prijetneje kakor pa zunaj na spolkzkih tleh, posebno se zaradi tega, ker so se kmalu toliko opijanili, da niso varno hodili niti po gostilni. Ko so se že močno opijanili in pozabili na mrz in poledico, so krenili iz gostilne, vendar pa ne domov, temveč v gostilno Benedikta Josipa. Toda gostilničar jim ni hotel dati piñance. Gostilničarja, ki je nekoliko bolan, so se fantje hoteli lotiti, vendar so mu gostje prihiteli na pomoč. Medtem je eden izmed pijanih delavcev skočil po vile in udaril z njimi po glavi Rozmana Antona. 40-letnega delavca, uslužbenca pri tvrdki Knific v Stražišču. Kljub temu, da je dobil Rozman težjo poškodbo na glavi, razgrajati niso mirovali, ampak so se napotili k drugi gostilni. Mimogrede so ustavljali avtomobile in pešce in iskali koga, ki bi bil pripravljen se z njimi prepirati. Čim so prispeli do gostilne, so prišli orožniki, jih aretirali in odpeljali v zapor. Poškodovancu so nudili zdravniško pomoč.

Kolesarska podzveza v Ljubljani

je imela svoj redni letni občni zbor dne 9. januarja 1938 v prostorih kavarne Vospernik v Ljubljani. Udeležba delegatov posameznih velenjenih klubov je bila nepričakovano velika. Predsednik g. Vospernik odpravi občni zbor in pozdravi vse navzoče, pred vsem pa tajnika Kolesarske zveze gosp. Ferrarja, nakar preide na dnevni red. Za novo izvoljeni odbor je vladalo veliko zanimanje, kajti predlagane so bile štiri kandidatne liste. Vsi navzoči so se zedinili in končno predlagali samo eno kandidatno listo, na kateri so bili zvoljeni sledeči gg.: predsednik Vospernik, I. podpreds. Plankar, II. podpreds. Pogačar, tajnik Tršan, namestnik Svajzer, blagajnik Frkoli, namestnik Gregorič, teh. ref. Pleško, namestnik Prešeren; v odbor pa: Butina, Žerjal in Bežal; revizorja Moder in Matko. Prva seja bo v petek, dne 14. t. m., ob 19 v prostorih kavarne Vospernik, Ljubljana, Sv. Jakoba trg.

Razpis

Razpisujem službo zdravnika uradniškega pripravnika v banov. bolnišnici v Slovehem Gradu. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno odnosno banovinsko službo v smislu § 3. zakona o uradnikih in zdravniško pripravljalo dobo. Prošnje naj se vložijo pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 22. januarja 1938.

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Rovarstvo nemških plavokrvnežev

Agitirali so za Habsburžane, da bi lažje odtrgali del Štajerske od naše domovine

Maribor, 11. januarja.

Avstrijski časopisi so polni senzacionalnih poročil o »krivica«, ki se delajo nekaterim tukajšnjim njihovim državljanom, katere je naša policija zadnje dni izgnala čez mejo v Avstrijo. Napovedujejo neke represalije, govore o nedolžnih žrtvah in se sploh bridko pritožujejo o naši »brutalnosti«, s katero nastopajo naše oblasti napram njihovim državljanom.

Res je zadnje dni mariborska policija po obsežnih poizvedbah in preiskavah ugotovila, da se pečajo nekateri na našem ozemlju stalno bivajoči avstrijski državljani z intenzivno legitimistično propagando. Ne samo med svojimi nemškimi sonarodnjaki, ampak tudi med Slovenci, zlasti med viničarji in delavci, ki so bili od njih gospodarsko odvisni, so vneto propagirali habsburške ideje, slikali so jim, kako je bilo prej lepo, dokler so vladali še avstrijski cesarji v naših krajih ter jim delali vabljive nade, da bi bilo tudi v bodočnosti tako, čim bi se Habsburži zopet povrnili ter zasedli avstrijski prestol. Med nemškimi sonarodnjaki, ki so pa v veliki večini zastupljeni pa so zopet delali razpoloženje za Habsburžane na ta način, da so jim dokazovali, da bi se slovenski del naše domovine mnogo lažje odcepil od Jugoslavije ter priključil zopet nemškemu deželu, čim bi sedel na prestol na Dunaju cesar Oton. To propagando so vršili že nekaj let

KINO Danes premiera! Ob 16., 19.15. in 21.15 uri
UNION KRALJEV TENOR
Telefon 22-21 W. Eichberger, L. Englisch, L. Slezak

Škofja Loka dobi še en most

Studenški most, ki drži preko Selšice tik nad sotočjem ob Sori in ki veže mesto z Novim mestjem in vasio Suho, je že več let v silno slabem stanju. Lani pa se je kar pobesil. Zato je občinska uprava sklenila, da se letos zgradi tu nov, širši, deloma betonski, deloma leseni most. V ta namen je v novem občinskem proračunu določenih okoli 50 tisoč dinarjev. Nekako toliko pa se bo še dobilo drugod. 4. januarja je bila na kraju samem komisija, ki je ugotovila, da so ta dela nujno potrebna. Most bo opri na betonske opornike, zgornji del pa bo lesen, bo pa precej širši od sedanjega. — Tako

bo Škofja Loka imela vse mostove, ki jih ni malo, stalne in trdne. Le zveza z Glavnega trga na Bantovo dvorišče čaka še rešitve.

Občinska uprava je sklenila, da bo postopoma modernizirala cestno razsvetljavo. Z delom so že začeli. Tako so zamenjali že stare svetilke z novimi višimi obločnicami pred Kufrom, pred Balantom, ob celi Pokopališki cesti, 3 svetilke od vojašnice do hiše Ravnika Ane in 1 svetilka vrh Kokovega klanca. Letos se bo organizirala še ostala razsvetljava, zlasti na Spodnjem in Glavnem trgu.

Leto dni za sivimi zidovi jetnišnice

Maribor, 11. januarja.

Mariborčani hudomušno nazivajo jetnišnico okrognega sodišča »hotel Hohnjeec« po popularnem njenem ravnatelju g. Francu Hohnjeecu. Sivo zidovje v Sodni ulici vzbuja vedno posebno zanimanje, saj se za njim odigrava svojevrsno življenje. Zaradi tega zanimajo Mariborčane tudi številke o tem življenju, pa jim s temi postrežemo:

Lani je živelo za zidovi jetnišnice 2225 jetnikov. Od tega števila jih je preostalo še od predlanskega leta 275, dočim jih je 1950 prišlo v teku leta 1937 v zapore. Med jetniki je bilo preiskovancev in priporočnikov 1008, obsojencev pa 1220. Največ obsojencev je sedelo zaradi tatvine. Oni, ki imajo težje kazni nad leto dni, gredo namreč vsi v kaznilnico na drugo stran Drave. Med obsojenci je bilo 99 mladoletnikov (od 17. do 21. leta) ter v posebnih od odraslih obsojencev ločenih prostorih 31 mlajših mladoletnikov (od 14. do 17. leta). Med temi mladoletniki je bilo tudi 7 deklet. Večina jih je sedela zaradi tatvin, nekaj pa tudi zaradi težjih zločinov, eden celo zaradi umora. V moško kaznilnico je bilo oddanih 84 obsojencev, ki so bili obsojeni skupno na 299 let ječe. 5 obsojencev je dobilo dosmrtno kazni, 2 obsojenki pa sta bili poslani v žensko kaznilnico v Begunje. Amnestija je spravila 149 obsojencev v predčasno svobodo.

Poseben oddelek imajo v kaznilnici za tihotape. Te ne sodi sodišče, temveč finančna oblast, ki jih more zašiti do največ 1 leta. Obsojeni pa so zapor samo tedaj, če nimajo nobenega premoženja. Finančna oblast ima namreč s kaznjenci, ki morajo kazni odsedeti, velike stroške, ker mora zanje plačevati kaznilnici vprištevalnino. Ta pa ni majhna ter znaša na osebo 8 din na dan. Za oskrbo vseh zapornikov je uprava kaznilnice lani porabila vsega skupaj 664.688 din. To je vsekakor lepa vsota, zlasti če upoštevamo, da je ta denar tako rekoč vržen stran, saj zapor dosedaj še ni nobenega zlikovca poboljšal, temveč kvečjemu poslabšal. Velika večina se jih znova vrača v ječo ter povzroča s tem državi nove stroške.

Zagorje ob Savi

V Zagorju smo leta 1937 použili znatno količino mesa. Zaklali smo preko 370 glav goved, nad 250 telet in čez 340 prašičev. Vsega skupaj domala 1000 glav živine.

V naši občini imamo preko 300 psov. Informirali smo se, da znaša povprečna letna taksa za vsakega psa po 20 din. Če k temu prištejemo še, da stane hrana vsakega psa dnevno po 50 par, vidimo, da izdamo samo za pse nad 60.000 dinarjev letno. Pa ne smemo reči, da niso potrebni.

Belgrad, 12. januarja. m. Sinoči je odpotovala iz Belgrada na smučarski tečaj na Pokljuko skupina gojenk smučarskega tečaja, ki ga prireja ministrstvo za telesno vzgojo ljudstva.

Srbska rudarja oklala slovenskega inženirja Težko ranjeni inž. Peklar - umrl

Belgrad, 12. januarja. m. Na drugem kirurškem oddelku belgrajske državne bolnišnice je včeraj popoldne umrl rudarski inženir Adolf Peklar, doma iz Jesenice, ki je bil zaposlen pri družbi Kopaonik. Inženir Peklar je podlegel ranam, ki sta mu jih zadala na prvi dan praznovanja božičnih praznikov pri rudniku Belo vrdo dva delavca, ki sta mislila, da sta bila glede plače in dela zapostavljena. Rudarske oblasti so težko ranjenega Peklarja takoj odpeljale po žični železnici do najbližje postaje, nato pa v bolnišnico, kjer je po treh dnevih podlegel za-

doblenim poškodbam. Truplo pokojnega inženirja Adolfa Peklarja bodo pripeljali v Slovenijo in tu pokopali.

Izza naših meja

Borba s tihotapcem. Kljub zmanjšani vrednosti lire tihotapstvo, čeprav je občutno poje-njalo, še ni popolnoma prenehalo. So nekateri predmeti, s katerimi je tihotapljenje še vedno dobičkanosno. Tako so v gozdu nad obmejno vasio Ledine nad Idrijo finančni stražniki našli leteli na nekega neznanca, ki se na njihove pozive »stojte« ni zmenil. Prišlo je do medsebojnega streljanja, v katerem se je neznanec posrečilo ubežati, dočim je bil eden od stražnikov nevarno ranjen in prepeljan v bolnišnico.

Samomor mladega fanta v Divači. Po nekem prepiru z mlačem, v katero je zagnal tudi lesono kladivo, a jo je le lahko zadel, je v noči nenadoma izginil z doma 27 letni mladenič Zorko Malnerič iz Divače. Ker ga ni bilo delj časa domov, so ga pričeli iskati in po nekaj dneh iskanja so bili že vsi prepričani, da je nesrečni mladenič storil samomor in skočil v eno izmed globokih kraških jam, katerih je več v okolici vasi. Že so po enem tednu hoteli poklicati iz Trsta posebno ekspedicijo, ki naj bi preiskala zlasti Kačjo in Košovo jamo, ki sta globoki okoli 300 m. Toda slučajno je nesrečnega mladeniča našel neki domačin v bližnjem Risniku, večji globoki tik vasi, globoki okoli 120 m, kjer je nabiral dračje. Kakor je komisija ugotovila, nesrečnež klič globokemu padcu najbrž ni takoj umrl. Bil je podvržen božestnim napadom in je samomor izvršil zaradi tega, ker se je bal, da je mlačem prizadel smrtno poškodbo. Sicer je bil miren in priljubljen mladenič.

Zopet nesreča v Koritnici. Cesta ob Koritnici je znana kot zelo nevarna in nesreče so ob njej pogoste. Pred nekaj dnevi se je pripetila zopet težka nesreča in sicer 25 letnemu Francu Šorliju. Peljal je voz drv iz Koritnice v Gracovo. Zaradi zledenole pota mu na strmi poti spodrsnilo in potegnili voz s konjem v prepad naravnost proti vodi. Voz in konj sta strmoglavila v globino reke, medtem ko se je Šorli na čudovit način rešil kakih 10 korakov nad globino Koritnice s tem, da so se mu noge zatakile med drevesne rogovile.

Mehika - dežela čudovitih dreves

Tudi drevesa, ki se jih ljudje boje

Od vseh dežel na svetu je skoro gotovo Mehika na prvem mestu, kar se tiče pestrosti v živalskem svetu. Poleg tega pa je to tudi dežela, ki se lahko ponaša tudi s tem, da ima najčudovitejša drevesa in rastline sploh. V tej ameriški pokrajini so našli nič manj kot deset tisoč najrazličnejših vrst rastlin, med katerimi pa prav gotovo nima primere velikanska cipresa, ki jo v Braziliji imenujejo »ahuehuete«. Pa če so ta drevesa še tako izredna in se še tako razlikujejo od vseh drugih, ki rastejo drugod po širnem svetu, vendar se po starosti ne more nobeno teh dreves niti primerjati s cipreso, ki raste na pokopališču Svete Marije blizu mesta Oaxaca. To drevo velja za najstarejše na svetu.

„Drevo vseh dreves“

Sodijo, da je to drevo staro najmanj tri tisoč let, nekateri učenjaki pa so celo trdno prepričani, da ne bo preveč, če rečejo, da stoji cipresa že deset tisoč let. Imenujejo ga »drevo vseh dreves«. Toliko je to drevo slavno, da je neki skladatelj njemu napisal celo himno, katere vsebina je nekako taka: »Drevo vseh dreves« je bilo staro že takrat, ko sta živela v raju Adam in Eva in ko je hudobna kača zaigrala svojo tragedijo v raju. V eter je pihal v njegove veje zgodbo, kako je padel Babilon in so bile porušene Ninive. Starejše je kot katerikoli drug spomenik, ki so ga zgradile človeške roke. V primeri z njim so egiptovske piramide še zelo mlade. Ta čudovita cipresa je visoka nekako tri in štirideset metrov. Kdor bi jo kakorkoli poskušal vsaj malo poškodovati ali bi si drznil vrezati s svojim nožičkom svoje ime v njeno kožo, bi mu bile ure štete.

V napol tropski pokrajini Morelos v Mehiki raste tudi drevo, ki ga imenujejo

„drevo zlobne ženske“

Tudi to drevo spada med najbolj svojevrstne na svetu. Kdor se ga le malo dotakne, ga popade mrzlica, ali pa se zastrupi na koži, da nikdar več ne ozdravi. vsaj popolnoma ne. Na vsako te vrste dreves je pribito opozorilo: »Nevarno!« Domačini se teh dreves izogibajo, v še večjem loku pa se jih ognjejo tujci. Iz kakšne snovi so ta drevesa, to je do danes še ostalo uganka. V isti pokrajini Morelos raste poleg tega tudi drevo z imenom

„dinamitno drevo“

Tudi na njem je opozorilo, da se je drevesa nevarno dotikati. Njegov sadež je približno tako debel kot pomaranča. Ko pa dozori, samo od sebe eksplodira s takšno silo, da se razleti na

drobne kosce. Kogar bi kos tega čudnega sadeža zadela, bi ga lahko najtežje ranil. Iz tega »dinamitnega drevesa« pridelujejo tudi strihnin.

V mestu Cuernavaca imajo svojevrstne rastlinjak, ki nima v vsej Mehiki enakega. V tem vrtu stoji tudi vila, v kateri naj bi bila stanovala svoj čas cesar Maksimilijan in cesarica Charlota. Tu raste sadež »Chico«, podoben nekakšnemu krompirju, ima pa nepopisno dober okus. »Chico« uspeva samo v Mehiki. To je najljubši sadež tamkajšnjih domačinov in ga oprevajo tudi najstarejše narodne pesmi. O njem tudi pravi legenda, da je bil to tisti sad, ki ga je Eva dala Adamu v raju.

Drevo - naravna ledenica

V pokrajini Tehuantepec raste drevo »papaya«. Na njem rastejo sadeži, ki so veliki ne-

Avstrijski vojaki iščejo smučarje, ki jih je zadnjič osem zasul plaz pod Schneebergom na Nizjem Avstrijskem

Najzaupnejši svetovalec Ibn Sauda

prodaja danes ameriške automobile

Med tujimi časnikarji, ki so se zaradi poročil za svoje časopise udeležili zadnjih silovitih bojev pred Teruelom v Španiji, je bil tudi Anglež Philby, »Timesov« dopisnik, ki je edini še ostal pri življenju, dočim so njegovi tovariši v svoji težavni službi našli smrt pod granatami. In ta Philby je sin moža, o katerem se zelo malo govori, da si je za Angleže prav tako ali pa še bolj pomemben kot svetovno znani polkovnik Lawrence, »kralj brez krone«, ki je Angliji izkazal neprecenljive usluge v Arabiji.

Tudi major Philby je deloval v Arabiji. Popolnoma sam je potoval skozi nepregledne puščave od Perzijskega zaliva proti Rdečemu morju, stopil v službo pri arabskem, skoro bi

kako tako kot srednjedebele buče. Že ko je drevo staro eno leto, rodi od dvajset do sto takšnih sadežev. Te »buče« so rumenkaste in imajo v sredini kot oglje črne pečke, seme. Papaya uspeva tako bujno, da je ponavadi na njem videti cvet in sad drugo poleg drugega. Najznačilnejše pa je, da imajo sadeži in listi papaye to lastnost, da ohranja meso, ki ga ljudje polagajo nanje, neverjetno sveže. Pa ne samo to! Meso, ki je bilo prej pusto in trdo, postane mehko in sočno. To je res »čudovita hladilnica«. To rastlino že kar imenujejo »naravno ledenico«. Divjačina, ki jo Mehikanci postrele in je ne morejo takoj pojesti, enostavno obesijo na deblo »papaye« in imajo drugi dan še bolj svežo in okusnejšo pri rokah.

Najbogatejša pokrajina Mehike je južna in se imenuje Chiapas. Tu raste veliko število dreves, iz katerih izdelujejo najdragocenejše pohištvo. Od nekaterih je les tako trd, da se je ohranil čisto nepokvarjen, čeprav je bil pokopan pod zemljo sto in sto tisoč let.

Princezinja Friderika Luiza v spremstvu svojih staršev na poti v Atene, kjer se je poročila z grškim prestolonaslednikom Pavlom

Mala milijarderka

Kakor v Angliji, je tudi v Ameriki navada posvojitve sirot pri bogatih ljudeh zelo razširjena. Posvojitve pospešujejo, priporočajo in lajšajo razna dobrodelna društva.

Newyorški župan La Guardia ima same posvojene otroke; prav tako njegov prednik Walker in mnoge filmske igralke in igralci.

Pred kratkim pa je Rockefellerjeva vnukinja in hči najbogatejšega moža iz Chicaga, gospa Mac Cormick-Hubbardova pohčerila v neki sirotišnici ljubko štiriletno sirotico brez očeta in matere ter iz nje napravila na mah najbogatejšo dedovanko. Ker pa se dobra gospa vdoma boji, da njeni varovanki ne bi bilo sami preveč dolgčas, ji misli poiskati, prav tako v sirotišnici, še bratca.

Po Rockefellerju dobi nekdanja sirotica kakih 7 milijonov dolarjev, po svoji dobrotnici, ženi pokojnega veleposestnika Hubbarda, pa kakih 18 milijonov, tako da jo štejejo že med najbogatejše »neveste«. Tudi če pri delitvi s svojim bodočim »bratcem« izgubi polovico, ji še ne bo nobene sile.

Organizacija, ki naj pomaga kominterni

Sovjetski časopisi »Molot«, ki izhaja v Rostovu, zalaga svet z vsemi mogočimi, da ne rečemo, izredno zanimivimi vestmi, ki so zaradi svojega ruskega izvora gotovo dobro potrdilo vsemu temu, česar se ves svet boji, da bi prišlo iz Rusije. »Molot« je zadnjič objavil tudi vest o neki mednarodni organizaciji, ki da ima nalogo, da pomaga kominterni pri njeni revolucionarni propagandi. Takole piše:

»Ta organizacija ima v Sovjetski Uniji nad devet milijonov članov. Organizacija ima tudi v zamejstvu svoje sekcije, ki jih je 72 in ki dobivajo točna navodila za svoje delovanje iz Moskve.«

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 12. januarja: 12 Kmečka godba, kmečki ples (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. čas, spored, obvestila — 13.20 Opoldanski koncert Radij. orkestra — 14.15 Vreme, borza — 18 Mladinska ura: Januar v naravi (g. Miroslav Zor) — 18.20 Med igračkami (plošče) — 18.40 Razširjenje pokojniškega zavarovanja (g. R. Smersu) — 19. čas, vreme, poročila, spored obvestila — 19.35 Prenos simf. koncerta iz Dunaja. Dirigent: Kabasta Oswald — 20.30 Nac. predavanje — 21.10 Nadenjevanje prenosa iz Dunaja — 22. čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radostni zvoki (Radij. orkester).

Drugi programi

Sreda, 12. januarja: Belgrad: 20.55 Holandski evropski koncert — Zagreb: 20. Plošče po željah, 20.55 Holandska — Dunaj: 19.35 Simfonični koncert, 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 19.40 Orkestralni koncert, 20.55 Holandska, 22.45 Ciganski orkester — Trst-Milano: 17.15 Sopran, 21. Opera »Samson in Dalila« — Rim-Bar: 17.15 Violina, 20.55 Holandska, 22.10 Trio — Praga: 20.05 Filharmonični koncert — Varšava: 20. Plošča gl., 21. Chopinove skladbe, 21.35 Holandska — Sofija: 19.30 Vojška godba, 20.45 Klavir, 21.15 Vokalni koncert, 22. Zabavni koncert, 23. Narodne pesmi — Berlin: 19.10 Sestret, 20. Brucknerjeva III. simfonija — Ostale nemške postaje: 20. Slavnosni koncert ob obletnici plebi. seita iz Saarbrückna — Sottens: 20. Lahka glasba, 20.30 Provenenčna glasba, 21. Film, 22. Jazz — Strasbour: 21.30 Veliki koncert.

Največji dobrotnik Afrike

V žepu je prinesel kavina zrna iz Brazilije

ni morda kak Anglež ali Francoz ali Nemec, ampak neki Črncec, ki so ga pred kakimi 65 leti brezvestni trgovci s sužnji prodali v Brazilijo. Tam je nesrečni suženj opazoval gojitev kaka-voce, poslušal razna pripovedovanja, kako so ga v davnih časih ljudje uporabljali za pijačo, si nabral poln žep zrn in pobegnil. Srečno je prijedral v domovino, na včasih zloglasno Zlato obalo v Vzhodni Afriki, kjer se je trgovanje z okrutnimi in bojevitimi Črnci najbolj razpaslo,

vsadil je seme, prepričal svoje sosede o njegovi vrednosti in vzbudil pozornost angleških oblast, ki so začele gojitev pospeševati. Prva večja trgatve je bila leta 1891, ko so izvozili 40 kg kakava v Anglijo. V petih letih je izvoz narasel na 45 ton, v 20 letih na 72.161 ton in leta 1956 je proizvodnja dosegla že 311.000 ton ali polovico svetovnega pridelka. Tako je navaden suženj prerodil svojo zemljo, ji dal blagostanje in prinesel srečo svojim divjim narodom.

Dva, ki sta zbežala z ameriške ladje »Panay«, ko so jo napadli Japonci. Poiskala sta si zavetja v obrežnem trstu, da bi ušla ognju iz japonskih strojnic

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Čutila je, s kako bolečino ji Geoffrey to govori. Čutila je, kako jo je moral imeti rad...

Cez čas je Geoffrey dejal s pritajeno grenkobo: »Želim vama veliko sreče!«

Sklonil se je naglo in jo nežno poljubil na čelo.

»Toda zdaj mi oprostite, Elizabeta, moram pripraviti svoje stvari za na pot.«

Naglo se je obrnil stran, da ne bi dekle zapazilo, da so tudi njemu stopile solze v oči.

Ko je začel pospravljati, ji je še dejal:

»A kar se tiče Perryja, bodi brez skrbi! Skrbel bom, kar se bo dalo, da se mu ne bo nič zgodilo! In... Zbogom, Elizabeta!«

Dekle se je na pragu ustavilo in se še enkrat obrnilo k njemu:

»Geoffrey, ali bi mu hotel nekaj sporočiti?«

»I seveda!«

»Reci mu, ko prideta skupaj, da je njegov...«

Človek, ki sem ga kdaj poznala...!«

Na Krimu besni vojna

Sedemindvajseti polk indijske brigade je bil dodeljen zavezniški vojski, katero so sestavljali oddelki Turkov, Francozov in Angležev. Vsa ta vojska se je na Krimu bojevala proti Rusom.

Zavezniški oddelki so si že dolgo zastoj prizadevali, da bi osvojili trdnjavo Sebastopol. Rusi so vsak njihov, še tako premišljen in pripravljen naskok odbili, da so napadalci vsakokrat imeli hude izgube. Sovražnik je bil ne le močnejši od zaveznikov, marveč je tudi imel v oblasti vse ugodne položaje, ki so mu olajševali obrambo. Zlasti je to veljalo za višine okoli malega mesteca Balaklave, med katerimi je držala neznatna so-

teska, ki so ji zaradi krvavih bojev in žrtev, ki so jih zavezniški imeli tam, nadeli ime »Dolina smrti«.

Zavezniški vojni svet, ki so ga sestavljali general Canrobert, lord Raglan, lord Cardigan, Omer paša in kalkutski guverner sir Robert Macfield, je imel vsak dan sestanke in posvete. Nepristano so iskali novih poti in načinov, da bi zavzeli Sebastopol. Če bi padla ta velika trdnjava, bi to pomenilo konec vojne. Padec Sebastopolja bi pomenil poraz za Ruse in bi prinesel zmago zaveznikom. Rusi bi ostali potem brez vsake utrjene postojanke in brez varstva. Car bi zaradi tega moral prositi za sklenitev miru.

A ključ do Sebastopolja je bila Balaklava in Dolina smrti, katero so obvladovali ruski topovi na višinah okrog in okrog.

Jesen, ko se je začela vojna na Krimu, je bila hladna, deževna in neprijetna, kakor da prinaša same črne slutnje za bodočnost. Bila je podobna nepredirnemu sivemu zastoru, za katerim so bile skrite usode ljudi in narodov.

Vse zavezniške vojske so morale taboriti v šotorih. Samo pisarne glavnega poveljništva in poveljstev posameznih armad so bile nameščene po redkih hišah, kar jih vojna ni še uničila, ali kar so jih zavezniški za silo pozidali.

Indijski brigadi je zapovedoval sir Benjamin Warrenton, med vsemi poveljniki pred Sebastopoljem najpriljubljenejši general, ki ga je imelo vse rado. Njegov urad je bil blizu stavbe, kjer je imel seje vrhovni vojni svet.

Brata Vickersa sta bila oba dodeljena generalu Warrentonu za pomoč pri poveljstvu.

Major Geoffrey Vickers je bil zdaj, odkar je prišel s svojim polkom na Krim, še bolj molčeč kakor prejšnje čase. Videti mu je bilo na obrazu in na vsem vedenju, da je zadnje tedne v Indiji preživel veliko hudega, toliko hudega in težkega, da ga

je potlačilo za vse življenje.

Bežal je pred vsako prilikom, ki bi ga mogla pripeljati do tega, da bi se bil srečal z bratom Perryjem na samem. Perry je, kakor se je zdelo, neprenehoma iskal priložnosti, da bi govoril z bratom na samem.

Perry je vedel, da brat ni nič jezen na njega in da mu ne zameri ničesar, kar se je zgodilo med njima in med Elizabeto v Indiji. Elizabeta, ki je zdaj že bila v Londonu in je živela tam pri sorodnici, s katero je potovala iz Indije, mu je pisala, kako se je poslovila od Geoffreya v Kalkuti...

Perry je razločno čutil, da Geoffreya ni nič do tega, da bi se o tej stvari razgovarjal z njim. Če sta prišla kdaj skupaj, je bilo to samo v pisarni. Tam je Geoffrey sicer govoril z njim zelo prijazno, toda same službene stvari, kakor bi govoril to s katerimkoli drugim častnikom.

Ni čudno, da je Perryja to zadržano in zatajevano bratovo vedenje žalostilo, saj je vedel, kako mu mora biti v duši...

Dnevi so potekali enolično, brez spremembe, brez posebnih vojni ali kakih drugih dogodkov.

Vsako jutro so že navsezgodaj dali trobentači znamenje za zbor. Na klic trobente so angleški konjeniki prišli na zbirališče ter se postavili v vrste. Zatem so jim prebrali dnevno povelje. Potem je bil razhod.

Na klic trobente so angleški konjeniki vsako jutro prišli na zbor.